

6. Щодо захисту заробітної плати [Електронний ресурс] : рекомендація Міжнародної організації праці від 1 лип. 1949 р. № 85. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=993_228.

Надійшла до редколегії 16.12.2011

БЕЛОУС О. О. КОДИФИКАЦІЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА УКРАИНЫ: СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ

Исследованы современное положение и перспективы развития трудового законодательства Украины, проанализированы основные положения проекта Трудового кодекса Украины. На основании проведенного анализа предложены пути усовершенствования правового регулирования трудовых правоотношений, урегулирования правовых коллизий в этой сфере.

BILOUS O. CODIFICATION OF LABOUR LEGISLATION OF UKRAINE: STATE AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT

Modern position and prospects of development of the labour legislation of Ukraine are researched, substantive provisions of the project of the Labour Code of Ukraine are analyzed. On the basis of the analysis the ways of improvement of legal regulation of labor legal relationships, settlements of legal collisions in this sphere are offered.

УДК 342.51

М. М. ДИВАК,

здобувач

*Харківського національного університету внутрішніх справ,
начальник Департаменту кадрового забезпечення МВС України*

ПРИНЦИПИ ТА ЗАВДАННЯ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Схарактеризовано управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ, розглянуто основні принципи та завдання такого управління.

На сучасному етапі реформування вітчизняної системи органів внутрішніх справ особливого значення набуває такий важливий аспект кадрової політики, як управління якістю кадрового забезпечення. Поняття якості стає сьогодні одним із найважливіших базових понять, що визначає ефективність діяльності усієї системи органів внутрішніх справ [1, с. 23]. Дійсно, результативність діяльності органів внутрішніх справ безпосередньо залежить від якісної організації кадрового забезпечення, адже саме від того, кому доручено на практиці виконувати рішення держави, керувати органами внутрішніх справ і наскільки високий рівень їхньої професійної майстерності, значною мірою залежить здійснення заходів, спрямованих на зміцнення правопорядку та законності в країні.

Питанням кадрового забезпечення органів внутрішніх справ присвячені дослідження багатьох сучасних вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких: М. І. Ануфрієв, О. М. Бандурка, В. М. Бесчастний, А. М. Клочко, Л. М. Колодкін, А. Т. Комзюк, П. Б. Коптев, Ю. Ф. Кравченко,

Н. П. Матюхіна, В. А. Мінаєв, Г. М. Мякішев, В. М. Плішкін, О. Ю. Синявська, А. А. Стародубцев, А. В. Фатула, В. М. Шамаров тощо. Методологічні засади управління персоналом органів внутрішніх справ розглядалися у працях В. О. Соболева, В. Д. Суценка, В. С. Четверікова, організаційний механізм професійної підготовки персоналу органів внутрішніх справ розглядали В. С. Венедиктов, М. І. Іншин, В. А. Петухов, В. В. Посметний, В. Ф. Сухарев тощо. Незважаючи на таку багатоаспектність вивчення даного явища, цілісної картини стосовно основних завдань і принципів управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ у нових соціально-економічних і політичних умовах наразі немає. Потреба перегляду основних завдань та принципів функціонування системи управління якістю кадрового забезпечення пояснюється різними обставинами, як об'єктивними, так і суб'єктивними, у тому числі – істотним розширенням предметного змісту кадрової роботи, збільшенням обсягу повноважень основних суб'єктів діяльності, збільшенням обсягу завдань, вирішуваних

кадровими апаратами в сучасних умовах, недостатньою правовою урегульованістю процесів відбору й розміщення керівних кадрів органів внутрішніх справ, слабким рівнем узагальнення передового міжнародного досвіду формування керівних кадрів тощо.

Отже, метою даної статті є з'ясування змісту та спрямованості процесу управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ. Визначена мета зумовлює такі основні завдання дослідження: проаналізувати головні принципи управління якістю кадрового забезпечення, визначити їх види, розглянути зміст основних завдань процесу управління якістю кадрового забезпечення, а також окреслити пріоритетні напрямки подальшого вдосконалення управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ.

Провідне місце в системі управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ посідають принципи управління, тобто такі загальнозначущі вихідні положення, в яких визначаються об'єктивні закономірності управлінської діяльності, її спрямованість, тенденції та основні цілі. У принципах управління закладено необхідні умови діяльності суб'єктів управлінських відносин. Принципи синтезують у собі соціальні закони і конкретні підходи до їх реалізації на практиці, забезпечують інтеграцію окремих видів управлінської діяльності в різних підрозділах системи управління, їх взаємоузгодженість, спрямованість на вирішення існуючих проблем [2, с. 328].

Принципи управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ доцільно поділити на дві основні групи: загальні (основні) та спеціальні (специфічні).

Основні принципи, що стосуються управління якістю кадрового забезпечення, безпосередньо спираються на загальні принципи управління, до яких належать принципи об'єктивності, системності, комплексності, науковості і компетентності, актуальності, інформаційної достатності, несуперечливості управлінських рішень, ефективності, стимулювання [3, с. 16; 4, с. 64].

Вихідними для управління якістю кадрового забезпечення є основні принципи, встановлені у нормативно-правових документах, – перш з все в Конституції України [5] (яка закріплює загальні принципи пріоритету прав і свобод людини і громадянина, законності, гласності, рівності), Законі України «Про державну службу» [6] (що закріплює такі головні принципи управління, як служіння народу України, демократизм і законність, гуманізм і

соціальна справедливість, професіоналізм і компетентність, ініціативність, персональна відповідальність), а також Законі України «Про міліцію» [7] (що закріплює принципи законності, гуманізму, гласності, поваги до особи, соціальної справедливості) та інших нормативно-правових актах різного рівня. Дані основоположні принципи, закріплені в конституційних, органічних законах та відповідних нормативних актах, становлять основу нормотворчості у сфері управління, відіграючи роль головних орієнтирів у формуванні всієї системи управління, гарантують логічність, послідовність, безперервність та збалансованість процесу управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ.

Стосовно діяльності органів внутрішніх справ кадрова політика має свої особливості, які виявляються у специфічних принципах, що формуються на основі аналізу практичної діяльності суб'єктів державного управління. До групи спеціальних принципів управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ належать такі: наукова обґрунтованість потреби органів та підрозділів внутрішніх справ у працівниках тієї чи іншої кваліфікації, професіоналізм, компетентність, поєднання єдиноначальності та колегіальності, відповідальність, ієрархічність, ретельність відбору та вивчення працівників за їх діловими і моральними якостями; своєчасне оновлення кадрів, оптимальне поєднання чисельності досвідчених та молодих працівників; поєднання довіри і поваги до працівників органів внутрішніх справ з принциповою вимогливістю до них; соціально-правовий захист працівників органів внутрішніх справ.

Розглядаючи основні принципи управління, слід зазначити, що в Україні також запроваджені міжнародні стандарти, які встановлюють загальні вимоги до системи управління якістю [8]. Зокрема, стандартом ISO 9000:2001 визначено вісім принципів, що сприяють досягненню цілей у сфері якості: орієнтація на замовника, лідерство, залучення працівників, процедурний підхід, системний підхід до управління, прийняття рішень на підставі фактів, взаємовигідність у відносинах [9, с. 6]. Запровадження даних принципів управління якістю в органах виконавчої влади відповідно до міжнародних стандартів спрямоване на оптимізацію процесів планування, розподілу ресурсів, а також визначення додаткових підходів до об'єктивного оцінювання результатів їх діяльності.

Не менш важливими і необхідними, аніж виявлення принципів, є визначення завдань

процесу управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ.

У теорії управління загальноприйнятим є положення про те, що будь-який процес управління починається саме з формулювання цілей та завдань, тобто визначення такого результату і такого стану об'єкта управління, до досягнення яких прагне суб'єкт управління. Гнучкість і оперативність управління полягає в умінні правильно визначити не тільки довгострокові, але й найближчі цілі, визначити черговість реалізації завдань тощо. З безлічі висунутих цілей необхідно вміти вибрати найближчі, визначити шляхи їхньої реалізації за допомогою поставлених завдань у конкретних умовах [4, с. 8].

До загальних завдань управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ відносять:

- удосконалення нормативно-правового регулювання роботи з кадрами;
- прийняття в межах своєї компетенції заходів по реалізації державної кадрової політики в системі МВС;
- організацію відбору і комплектації органів внутрішніх справ на рівні, необхідному для виконання оперативно-службових завдань, і покращення якісного складу кадрів органів внутрішніх справ;
- забезпечення встановленого порядку проходження служби в органах внутрішніх справ;
- організацію системи професійної підготовки кадрів, забезпечення її відповідності потребам органів внутрішніх справ [10, с. 31];
- розвиток наставництва;
- патріотичне та ідейне виховання особового складу;
- усунення причин, що породжують плинність кадрів; підвищення фахової майстерності співробітників внутрішніх справ;
- контроль за додержанням законності при виконанні службової діяльності;
- зміцнення дисципліни [11, с. 259].

Правовим підґрунтям для визначення і реалізації мети та основних завдань управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ є низка нормативно-правових актів, серед яких: Концепція адміністративної реформи в Україні [12], Концепція розвитку системи МВС України [13], Комплексна програма вдосконалення роботи з кадрами та підвищення авторитету міліції [14] та ін.

Так, Концепцією розвитку системи МВС України були визначені такі пріоритетні за-

вдання управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ: поступове доведення штатної чисельності ОВС до рівня науково обґрунтованих нормативів, якісне поліпшення системи добору і підготовки кадрів, удосконалення нормативно-правової бази кадрової роботи, створення оптимальної системи науково-методичного й інформаційного забезпечення роботи з кадрами. Передбачалося також удосконалення кваліфікаційних вимог до кандидатів і працівників, підвищення ефективності системи службової, бойової, фізичної та морально-психологічної підготовки особового складу, зазначалася необхідність вживання заходів щодо недопущення погіршення матеріального забезпечення працівників, їх правового й соціального захисту [13, с. 2].

Комплексна програма вдосконалення роботи з кадрами та підвищення авторитету міліції, виходячи з головної мети кадрової політики – формування високопрофесійного кадрового корпусу органів внутрішніх справ, забезпечення стабільності службових відносин осіб рядового і начальницького складу та оптимальної збалансованості їх чисельності, встановлює такі основні завдання у сфері управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ:

- реалізацію єдиної кадрової політики МВС України;
- організацію кадрової роботи на основі всебічного використання досягнень науки, передового вітчизняного та зарубіжного досвіду;
- удосконалення управління кадровими процесами на основі сучасної системи науково-аналітичного та інформаційного забезпечення;
- розвиток нормативно-правової бази кадрової роботи і її постійне вдосконалення з урахуванням сучасних вимог;
- визначення науково обґрунтованих нормативів кадрового забезпечення органів внутрішніх справ;
- забезпечення органів та підрозділів внутрішніх справ кваліфікованими компетентними кадрами;
- забезпечення реалізації соціальних прав і гарантій працівників органів внутрішніх справ [14, с. 3].

Таким чином, узагальнення підходів до визначення основних принципів, завдань та функцій управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ, розгляд їх змісту та взаємозв'язку дає змогу дійти висновку, що основною особливістю сучасного процесу управління якістю стає його гуманістична

спрямованість та орієнтація на міжнародні стандарти. Саме гуманістичні та демократичні принципи управління стають визначальними на сучасному етапі модернізації діяльності системи органів внутрішніх справ. При цьому модернізація управління якістю кадрового забезпечення являє собою динамічний процес, а вирішення проблем, які виникають у даній сфері, є можливим лише за допомогою реалізації всього комплексу розглянутих принципів, завдань та функцій, що передбачає створення низки відповідних умов, головними з яких є:

– постановка науково обґрунтованих цілей управління з урахуванням передового досвіду сучасного управління, а також відповідна адаптація міжнародних стандартів управління до їх застосування в органах внутрішніх справ;

– визначення раціональних шляхів реалізації практичних завдань та об'єктивних критеріїв оцінки ефективності їх виконання;

– пошук кадрових, матеріально-технічних, фінансових, інформаційних та інших ресурсів задля забезпечення досягнення поставлених цілей;

– впровадження сучасних кадрових, інформаційних, освітніх та управлінських технологій у процес управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ;

– приведення нормативно-правового забезпечення у відповідність до сучасних реалій, його перегляд, оновлення і вдосконалення з урахуванням нових головних принципів і завдань у сфері управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ.

Список використаної літератури

1. Ануфрієв М. І. Основні напрямки кадрового забезпечення органів внутрішніх справ України: організаційно-правовий аспект : монографія / М. І. Ануфрієв. – Х. : Вид-во НУВС, 2001. – 238 с.
2. Головатий М. Ф. Соціальна політика і соціальна робота : термінол.-понятійн. слов. / М. Ф. Головатий, М. Б. Панасюк. – К. : МАУП, 2005. – 560 с.
3. Сухарев В. Ф. Организационный механизм ОВД : лекция / В. Ф. Сухарев. – М. : Акад. упр. МВД РФ, 2002. – 34 с.
4. Четвериков В. С. Основы управления в органах внутренних дел / В. С. Четвериков, В. В. Четвериков. – М. : Новый Юрист, 1997. – 128 с.
5. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
6. Про державну службу : закон України від 16 груд. 1993 р. № 3723-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 52. – Ст. 490.
7. Про міліцію : закон України від 20 груд. 1990 р. № 565-ХІІ // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 4. – Ст. 20.
8. Про затвердження Програми запровадження системи управління якістю в органах виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 11 трав. 2006 р. № 614 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 20.
9. Системи управління якістю: основні положення та словник (ISO 9000:2000, IDT). – К. : Держстандарт України, 2001. – 33 с.
10. Зубач А. В. Административная деятельность органов внутренних дел / А. В. Зубач, А. Н. Кокорев. – М. : МосУ МВД России ; Щит-М, 2005. – 354 с.
11. Сущенко В. Д. Організація управління персоналом в ОВС : монографія / В. Д. Сущенко, А. М. Смирнов, О. І. Коваленко, А. А. Смирнов. – К. : НАВСУ, 1999. – 352 с.
12. Концепція адміністративної реформи в Україні : схвал. указом Президента України від 22 лип. 1998 р. № 810/98. – К. : ДВПІП Міннауки України, 1998. – 62 с.
13. Концепція розвитку системи МВС України : схвал. Постановою Кабінету Міністрів України від 24 квіт. 1996 р. № 456. – К. : МВС України, 1996. – 10 с.
14. Комплексна програма вдосконалення роботи з кадрами та підвищення авторитету міліції : затв. наказом МВС України від 29 січ. 1999 р. № 61. – К. : МВС України, 2001. – 22 с.

Надійшла до редколегії 07.12.2011

ДЫВАК М. Н. ПРИНЦИПЫ И ЗАДАНИЯ УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОМ КАДРОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ОРГАНОВ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ

Охарактеризовано управление качеством кадрового обеспечения органов внутренних дел, рассмотрены основные принципы и задания такого управления.

DYVAK M. PRINCIPLES AND TASKS OF MANAGEMENT BY QUALITY OF THE SKILLED PROVIDING OF INTERNAL AFFAIRS AGENCIES OF UKRAINE

Management by quality of the skilled providing of internal affairs agencies is characterized, basic principles and tasks of such management are considered.